

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

НАКАЗ

08.09.2026

Харків

№ 352

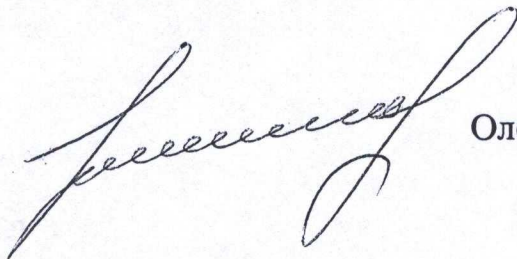
**Про введення в дію
Правил користування
Науково-технічною бібліотекою**

З метою організації бібліотечного, довідково-бібліографічного, інформаційного, сервісного обслуговування всього контингенту Університету та доступу до інформаційних ресурсів

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію з 10 вересня 2026 року Правила користування Науково-технічною бібліотекою.
2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на проректора з наукової роботи Світлану ДОМБРОВСЬКУ.

Ректор



Олексій ЛИТВИНОВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»



ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Олексій ЛИТВИНОВ

Наказ № 52 від «08» 09 2026 р.

ПРАВИЛА

користування Науково-технічною бібліотекою
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026

Дата введення «10» вересня 2026 р.

Редакція № 2

Харків
2026

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Правила користування Науково-технічною бібліотекою Університету	СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026 Дата: 10.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 2 Всього сторінок 10
---	--	---

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Правила користування Науково-технічною бібліотекою (НТБ, Бібліотека) Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (далі – Університет) розроблено на підставі Законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» № 33/95-ВР від 27.01.1995 та в редакції Закону № 1561-III від 16.03.2000 (зі змінами), «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-XII (зі змінами) та відповідно до Типових правил користування бібліотекою вищого закладу освіти Міністерства освіти України від 31.08.98 № 321 (зі змінами), Типових правил користування бібліотеками в Україні, затверджених наказом Міністерства культури і мистецтв України від 05.05.1999 № 275 і наказу «Про внесення змін до Типових правил користування бібліотеками в Україні» Міністерства культури України від 19.04.2017 № 340, Уставу університету, Положення про Науково-технічну бібліотеку.

1.2 Науково-технічна бібліотека є навчальним, науковим, інформаційним та соціокультурним структурним підрозділом Університету, головним завданням якого є забезпечення повного, якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування здобувачів вищої освіти та співробітників Університету згідно з їх інформаційними запитами та потребами.

1.3 Єдиний інформаційний ресурс НТБ є частиною загальнодержавної довідково-інформаційної системи і знаходиться під охороною держави.

1.4 Правила користування Науково-технічною бібліотекою (Правила) – документ, що регламентує відносини користувача і Бібліотеки, встановлює загальний порядок організації бібліотечного, довідково-бібліографічного, інформаційного, сервісного обслуговування всього контингенту Університету, доступ до інформаційних ресурсів, права та обов'язки НТБ і користувача.

1.5 Користування Науково-технічною бібліотекою безкоштовне.

1.6 Правила діють у повному обсязі у всіх структурних підрозділах Науково-технічної бібліотеки.

2. ПОРЯДОК ЗАПISУ ДО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ

2.1 Право користування послугами НТБ надається:

2.1.1 Науковим і науково-педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів, співробітникам структурних підрозділів Університету, стороннім користувачам за умови підписання «Гарантійного зобов'язання» у повному обсязі.

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Любов СМISЛОВА	Ірина ОЛІЙНИК 	10.09.2026

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Правила користування Науково-технічною бібліотекою Університету	СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026 Дата: 10.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 4 Всього сторінок 10
--	---	--

2.6 На початку кожного календарного року здійснюється перереєстрація користувачів, яка підтверджується відміткою та печаткою НТБ в ЄКЧ.

3. ПОРЯДОК КОРИСТУВАННЯ БІБЛІОТЕЧНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ПОСЛУГАМИ

3.1 Користувачі отримують бібліотечні, довідково-бібліографічні, інформаційні, сервісні форми та види обслуговування, приймають участь у заходах, що ініціює Науково-технічна бібліотека.

3.1.1 Користувачі отримують в тимчасове користування наукову, навчальну, довідкову, методичну, художню літературу на абонементі, в читальних залах та бібліотечних пунктах видачі літератури; мають віддалений доступ до повних текстів документів електронної бібліотеки.

3.1.1.1 На абонементі:

- наукова література видається на 1 місяць;
- навчальна література видається на навчальний рік з посеместровою перереєстрацією в кількості, що визначена навчальними планами та програмами;
- художня література видається терміном до 15 днів;
- періодичні видання минулих років видаються на 15 днів;
- термін користування документами, що мають підвищений попит, може бути обмеженим до 10 днів;
- термін користування документами може бути подовженим за бажанням користувача, якщо на нього нема попиту зі сторони інших користувачів.

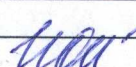
3.1.1.2 У читальних залах видаються:

- періодичні видання останніх десяти років;
- енциклопедії, рідкісні та цінні видання, документи підвищеного попиту, матеріали отримані за системою МБА (міжбібліотечний абонемент), неопубліковані документи, література обмеженого доступу (ДСК);
- іноземні видання;
- профільні видання факультетів № 3 і № 5 галузевого читального залу.

3.1.1.3 У бібліотечних пунктах видається:

- у тимчасове користування навчальна, наукова, художня література за термінами видачі документів на абонементі;
- поодинокі видання та документи підвищеного попиту в режимі читального залу.

3.1.1.4 У інформаційно-бібліографічному відділі видаються довідкові, бібліографічні та інформаційні видання в режимі читального залу.

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Любов СМИСЛОВА	Ірина ОЛІЙНИК 	10.09.2026

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Правила користування Науково-технічною бібліотекою Університету	СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026 Дата: 10.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 5 Всього сторінок 10
---	--	---

3.1.1.5 Електронна бібліотека формується з різних видів і типів електронних інформаційних ресурсів і доступна, як в локальній мережі НТБ, так і у віддаленому доступі на її офіційному сайті.

3.1.1.6 За умови відсутності документів в фонді НТБ користувачі можуть скористатися послугами МБА та фондами бібліотек – учасниць проекту «Єдина картка читача бібліотек ЗВО м. Харкова».

3.1.2. Обслуговування користувачів у відділах обслуговування здійснюється, як в автоматизованому режимі так і в традиційній формі.

3.1.2.1 Для отримання літератури користувач заповнює читацьку вимогу або формує електронне замовлення документів на основі електронного каталогу, як в локальній мережі бібліотеки, так і в режимі віддаленого доступу.

1.2.2 При пред'явленні ЄКЧ та замовлення користувач ставить свій підпис в читацькому і книжковому формулярах за кожний отриманий примірник або підтверджує отримання документів з фондів бібліотеки PIN-кодом призначеним ним при реєстрації в НТБ.

3.1.2.3 При отриманні документів користувач ретельно їх переглядає і в разі виявлення в них яких-небудь дефектів негайно повідомляє про це бібліотекаря, який зобов'язаний зробити відповідні позначки. Відповідальність за зіпсовану літературу несе читач, який користувався нею останнім.

3.1.2.4 Повернення інформаційних ресурсів підтверджується підписом бібліотекаря в читацькому і книжковому формулярах за кожний примірник або вилученням документів з електронного читацького формуляру.

3.1.2.5 Користувачі, які втратили книги або інші видання та матеріали з фонду бібліотеки, або завдали їм непоправної шкоди, зобов'язані замінити їх такими ж творами або визнаними Бібліотекою рівноцінними.

3.1.2.5.1 Коли пошкоджено особливо цінні або рідкісні твори друку їх вартість визначається за цінами, встановленими на купівлю та продаж букіністичних видань.

3.1.2.5.2 Заміна загубленої або пошкодженої користувачами літератури фіксується в «Зошиті обліку документів, прийнятих від користувачів замість втрачених» і підтверджується підписами читача і бібліотекаря, що приймає заміну.

4. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ КОРИСТУВАЧІВ

4.1 Користувачі мають право:

4.1.1 Безоплатно отримувати всі форми та види обслуговування, що надає Науково-технічна бібліотека.

4.1.2 Мати доступ до інформації про роботу Бібліотеки та її ресурси.

Розроблено: Любов СМИСЛОВА	Перевірено: Ірина ОЛІЙНИК	Дійсне з: 10.09.2026
-------------------------------	------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Правила користування Науково-технічною бібліотекою Університету	СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026 Дата: 10.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 6 Всього сторінок 10
---	--	---

4.1.3 Користуватися інформацією про склад інформаційних ресурсів через інформаційно-пошукову систему Бібліотеки (електронний та традиційні каталоги).

4.1.4 Отримувати у тимчасове користування необхідні за змістом та видом інформаційні ресурси на всіх пунктах видачі та за системою МБА і електронної доставки документів відповідно до законів в галузі інтелектуальної власності.

4.1.5 Отримувати консультаційну допомогу у пошуку та виборі традиційних та електронних джерел інформації, самостійному проведенні науково-інформаційної діяльності.

4.1.6 Користуватися персональними комп'ютерами у читальних залах, залі каталогів з навчальною, науковою метою та задля самоосвіти. Отримувати доступ до ресурсів Інтернет з ПК локальної мережі Бібліотеки та з особистих пристроїв, використовуючи технології WI-FI.

4.1.7 Отримувати доступ до електронних ресурсів НТБ 24 години на добу і 7 днів на тиждень.

4.1.8 Ознайомлюватися з переліком виданих документів на моніторі робочого місця бібліотекаря та дистанційно у своєму електронному формулярі.

4.1.9 Брати участь у наукових, методичних та виховних заходах, що проводить Бібліотека.

4.1.10 Вимагати дотримання конфіденційності щодо особистих відомостей та переліку використовуваних документів.

4.1.11 Звертатися з пропозиціями, зауваженнями, скаргами до адміністрації Науково-технічної бібліотеки, щодо покращення організації обслуговування користувачів.

4.2 Користувачі зобов'язані:

4.2.1 Виконувати «Правила користування Науково-технічною бібліотекою університету».

4.2.2 Повідомляти актуальну контактну інформацію, адресу та електронну пошту під час реєстрації;

4.2.3 На початку кожного календарного року проходити перереєстрацію користувачів, яка підтверджується відміткою та печаткою НТБ в ЄКЧ. Повідомляти Бібліотеку про зміну місця роботи або навчання, адреси, зазначеної у паспорті, та прізвища.

4.2.4 Дбайливо ставитись до бібліотечного майна, устаткування, програмно-технічних засобів комп'ютеризованих робочих місць, до виданих документів.

Розроблено: Любов СМИСЛОВА	Перевірено: Ірина ОЛІЙНИК <i>Ирина</i>	Дійсне з: 10.09.2026
-------------------------------	---	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Правила користування Науково-технічною бібліотекою Університету	СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026 Дата: 10.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 7 Всього сторінок 10
---	--	---

4.2.5 Повертати книжки та інші отримані документи у встановлений термін. (Здобувачі вищої освіти на час літніх канікул повинні повернути до Бібліотеки взяті у тимчасове користування матеріали).

4.2.6 Повністю розрахуватися з Бібліотекою і підписати обхідний лист на всіх пунктах видачі літератури після закінчення навчання в Університеті або у разі звільнення.

4.2.7 Дотримуватися норм авторського права при копіюванні документів, використанні створених, передплачених або отриманих у користування баз даних та інших об'єктів інтелектуальної власності.

4.2.8 Нести матеріальну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством України, якщо завдали шкоди ресурсам Бібліотеки.

4.2.9 Категорично заборонено: передавати свою ЄКЧ іншим особам і користуватися чужою; вилучати і переставляти картки з каталогів та картотек; приймати дзвінки і говорити по мобільному телефону в зоні обслуговування Бібліотеки (мобільні телефони в зоні обслуговування бібліотеки необхідно переключити на віброрежим); проводити фото, кіно, відеозйомки без відповідного дозволу адміністрації Бібліотеки; вносити в зону обслуговування продукти харчування.

4.2.10 У разі порушення термінів користування (без поважної причини) користувач позбавляється права користування Бібліотекою на термін, рівний затримці видань. Якщо користувачі, які завдали НТБ непоправних збитків, виключаються з числа її користувачів без права поновлення.

5. ОBOB'ЯЗКИ БІБЛІОТЕКИ З ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Науково-технічна бібліотека Університету зобов'язана забезпечити реалізацію прав користувачів відповідно до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» за принципом доступності інформації:

5.1 Формувати свої інформаційні ресурси згідно з потребами навчально-методичної, науково-дослідницької та соціокультурної діяльності Університету.

5.2 Здійснювати облік інформаційних ресурсів, забезпечувати збереження, раціональне розміщення та їх використання.

5.3 Здійснювати бібліотечне, довідково-бібліографічне, інформаційне, сервісне обслуговування, інформувати користувачів про всі види послуг, що надає НТБ.

Розроблено: Любов СМИСЛОВА	Перевірено: Ірина ОЛШНИК 	Дійсне з: 10.09.2026
-------------------------------	--	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Правила користування Науково-технічною бібліотекою Університету	СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026 Дата: 10.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 8 Всього сторінок 10
--	---	--

5.4 Вивчати інформаційні потреби здобувачів вищої освіти та співробітників Університету. Проводити соціологічні дослідження з метою оптимального забезпечення інформаційних запитів користувачів.

5.5 Створювати інформаційно-пошукову систему (електронний та традиційні каталоги), інші електронні інформаційні ресурси.

5.6 Складати та готувати до видання бібліографічні покажчики, виконувати всі види бібліографічних довідок.

5.7 Консультувати користувачів роботі, як з генерованими НТБ так і зовнішніми базами даних.

5.8 Приймати участь у формуванні інформаційної культури університетської спільноти.

5.9 Організовувати диференційоване бібліотечне обслуговування користувачів на абонементних, читальних залах, інформаційно-бібліографічному відділі та бібліотечних пунктах у гуртожитках.

5.11 Реалізовувати можливості взаємного використання бібліотечних фондів за допомогою міжбібліотечного абонемента (МБА), книгообміну, участі в проєкті «Єдина картка читача закладів вищої освіти м. Харкова».

5.12 Розширювати можливості використання світових інформаційних ресурсів та створювати нові шляхи доставки інформації до користувачів.

5.13 Слідкувати за своєчасним поверненням документів, що взяті в тимчасове користування.

5.14 Забезпечувати високий культурний рівень обслуговування користувачів, створювати комфортні умови для роботи з різними джерелами інформації.

5.15 Не використовувати відомості про користувачів бібліотеки та їх інтереси з будь-якою метою, крім наукової, без їх згоди. Суворо дотримуватися вимог Закону України «Про захист персональних даних».

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Правила підписує директор НТБ, погоджує з проректором з наукової роботи.

6.2 Правила затверджуються ректором Університету і вводяться в дію за його наказом.

6.3 Зміни і/або доповнення до Правил вносяться у порядку, встановленому для їх прийняття.

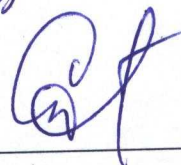
Директор НТБ



Ірина ОЛІЙНИК

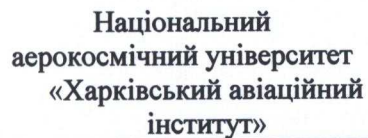
ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукової роботи



Світлана ДОМБРОВСЬКА

Розроблено: Любов СМИСЛОВА	Перевірено: Ірина ОЛІЙНИК	Дійсне з: 10.09.2026
-------------------------------	------------------------------	-------------------------



**Правила користування
Науково-технічної
бібліотекою Університету**

СУЯ ХАІ-НТБ-ПР/001:2026
Дата: 10.09.2026
Редакція 2.0
Стор. 9
Всього сторінок 10

ЛИСТ ОБЛІКУ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

3 Правилами користування НТБ ознайомилися:

[illegible]

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Любов СМІСЛОВА	Ірина ОЛІЙНИК <i>мш</i>	10.09.2026

ЛИСТ ОБЛІКУ ВНЕСЕННЯ ЗМІН

[illegible]